

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Науковий університет імені Етвеша Лоранда
(м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної
конференції 27-28 жовтня 2022 року

Україна, Мукачево
27-28 жовтня 2022 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Стахів Марія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 жовтня 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво: Вид-во МДУ, 2022. – 402 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія:

Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Горват М.В. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

ЗМІСТ

<i>ЛУК'ЯНОВА Л.Б.</i> СУЧАСНІ ДОМІНАНТИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	13
<i>ЩЕРБАН Т.Д., АНТОНІК Є.М.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ МОТИВИ ІНТЕРНЕТ-СПІЛКУВАННЯ СТУДЕНТІВ	16
<i>АВШЕНІЮК Н. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ	19
<i>ALEINIKOVA O.</i> SPECIFICITY OF INNOVATIVE PROCESSES OF MODERN EDUCATIONAL SPACE	21
<i>CHALAS K., DUBININA O., BURLAIENKO T.</i> EDUKACJA INFORMATYCZNA W ŚWIETLE WINCENTEGO OKONIA TEORII WIELOSTRONNEGO KSZTAŁCENIA OSOBOWOŚCI	24
<i>HARAPKO V.I.</i> THE ROLE OF UNESCO IN RESEARCHING OF IMPLEMENTATION OF AI IN EDUCATION	32
<i>JUHÁSZ E.</i> KULTURÁLIS ÉS KÖZÖSSÉGI TANULÁS ÉRTELMEZÉSE ÉS LEHETŐSÉGEI	34
<i>MATULČÍK J., VOLIARSKA O.</i> INFORMOVANOSŤ SOCIÁLNYCH PRACOVNÍKOV UTEČENECKÝCH CENTIER NA SLOVENSKU O ZDRAVOTNEJ GRAMOTNOSTI	35
<i>PALLAY K.</i> THE IMPACT OF THE RUSSIAN-UKRAINE WAR ON THE STUDENT MOBILITY WITH STUDY PURPOSES FROM TRANSCARPATIA (UKRAINE) TOWARDS HUNGARY AND SLOVAKIA	39
<i>TAKÁCS-MIKLÓSI M.</i> TANULÓ KÖZÖSSÉGEK ÉS TÁRSADALMI ÁTALAKULÁS – KELET-KÖZÉP-EURÓPAI TAPASZTALATOK	41
<i>АЛМАШИ Т.О., ФЕЧЧАК Л.М.</i> РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНОГО СЕРЕДОВИЩА У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	43
<i>АЛЬБЕЩЕНКО О.С.</i> ВПЛИВ СВІТОВОГО ТУРИЗМУ НА РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ ТУРИСТИЧНО-ГОТЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	46
<i>АНІЩЕНКО О. В.</i> МОНИТОРИНГОВИЙ КОНЦЕПТ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	48
<i>АРЖАНУХІНА С.В., САЛЮКОВА Г.Ю.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	50
<i>БАБЛЮК В.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.</i> ВИХОВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ.....	53

<i>КОРСІКОВА К.Г.</i> РОБОЧИЙ ЗОШИТ З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	179
<i>КОСЕНЧУК Ю.Г.</i> ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ В ФІНЛЯНДСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПОСТУПУ НУШ	181
<i>КОСТЬ Е.Ю., ГОРВАТ М.В.</i> ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ БУЛІНГУ СЕРЕД ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	184
<i>КУЗЬМА Д.В., ГОРВАТ М.В.</i> АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ У КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ	187
<i>КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В.</i> СТИМУЛЮВАННЯ І МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	189
<i>КУРИЛО Л. Ф.</i> СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ФОРМИ АДАПТАЦІЙНИХ РОЗЛАДІВ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВИТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	191
<i>ЛЕДНЕЙ В.Е., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.</i> ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ.....	195
<i>ЛЕНДЕЛ В.В.</i> СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ФІЛОСОФСЬКИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	197
<i>ЛЕНДЕЛ К.І., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.</i> ПРИНЦИПИ ВИХОВАННЯ У СУЧАСНИХ ПІДХОДАХ ДО ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА.....	200
<i>ЛЕХМАН О.Ю., ХОМА О.М.</i> ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННСВИХ УМІНЬ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	202
<i>ЛІБА О.М.</i> МЕТОДИЧНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ	205
<i>МАЙБОРОДА І.Е.</i> ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА.....	207
<i>МАКАРЕВИЧ О.В., МАЙБОРОДА І.Е.</i> ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ НАРОДНОГО ДЕКОРАТИВНО- ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА.....	209
<i>МАЛЬКО М.В., МОЧАН Т.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВИТИ.....	211
<i>МАМОНОВА Г.В.</i> НАУКА В КОМІКСАХ: ДОСВІД ТОКІЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ	214
<i>МАРКОВИЧ В.О.</i> ПЕДАГОГІЧНА ЗАНЕДБАНІСТЬ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ ШКОЛИ.....	215
<i>МАРКОВИЧ Т.М., ЧОВРІЙ С.Ю.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕ- СІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВИТИ В ЗАКАРПАТТІ (1919–1944).....	217

різними країнами ЄПВО, створити такі умови, за яких наші студенти будуть виїжджати за кордон для того, щоб розширити свої професійні можливості і інтелектуальний капітал і в перспективі присвятити себе служінню своїй країні.

Отже, Болонський процес як процес структурного реформування національних систем вищої освіти країн Європи зумовлено світовими тенденціями глобалізації, які потребують створення європейського наукового та освітнього простору задля підвищення спроможності випускників вищих навчальних закладів до працевлаштування, поліпшення мобільності громадян на європейському ринку праці, підвищення конкурентоспроможності європейської вищої школи тощо. «На шляху цих реформ, - зазначають В. Журавський і М. Згуровський, - виникне багато складних проблем, але особливість найближчого періоду часу в тому, що уникнути зазначених перетворень уже неможливо. Бо, не проводячи реформ або зволікаючи з ними, наша країна підсилюватиме ізоляційні явища...».

Список використаних джерел

1. Журавський В. С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти / В. С. Журавський. - К.: ІВЦ «Вид-во «Політехніка», 2003. - 200 с.
2. Куприянова-Ашина В. Э. Интернационализация высшего образования: российские подходы / В. Э. Куприянова-Ашина, Чанг Жу // Международные процессы. - 2013. - № 11 (2). - С. 85-94
3. The Bologna Process in Higher Education in Europe - Key indicators on the social dimension and mobility. - Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2009. - 252 p.

»

**КУЗЬМА О. І.,
ТОВКАНЕЦЬ Г. В.**

Мукачівський державний університет, Україна

СТИМУЛЮВАННЯ І МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Важливою проблемою для сучасного педагога є питання урізноманітнення навчального процесу, активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, розширення сфери їх інтересів. Особлива

увага вчителів має зосереджуватись на використанні активних методів і форм навчання, які адекватні потребам дітей молодшого шкільного віку та які повинні забезпечувати формування пізнавальних і особистісних здібностей учнів через активну діяльність.

Ефективним засобом активізації навчально-пізнавальної діяльності є цікавий матеріал уроку, який, за умови відповідного вибору методики роботи, дотримування принципів системності, наочності, виконує низку педагогічних функцій: активізує увагу; підвищує емоційний тонус навчально-виховної діяльності; стимулює розумову діяльність; служить опорою емоційної пам'яті; знижує напругу уроку [1, с. 54].

Вагомим предметом дослідження є поняття «стимулювання», яке спрямоване на стимулювання інтелектуально-пізнавальної діяльності школярів, створення сприятливого навчально-освітнього середовища, атмосфери індивідуальної й колективної творчості. Вчителі можуть використовувати прийоми інтелектуально-емоційного стимулювання учнів, що створюють сприятливу психоемоційну навчальну атмосферу на уроках. Американський психолог, Б. Скіннер, виділяє два види заохочень: заохочення – стимули, що викликають приємні відчуття і переживання, і покарання – стимули, що викликають неприємні відчуття і переживання. За характером поділяються також на: позитивні та негативні. При цьому перевага, на думку дослідника, має надаватися саме позитивному стимулюванню.

Окрім цього, важливим чинником навчально-пізнавальної діяльності учнів є мотивація. Адже, мотивування спрямоване на актуалізацію наявних в людині потреб, інтересів, бажань, мотивів, що зумовлюють появу в людині цілі діяльності і відповідних дій. Процес стимулювання здійснюється трохи по-іншому. Як правило, людина зразу ж підштовхується до виконання необхідних дій, що повинні забезпечуватись необхідним мотивом. Якщо цей мотив у людини присутній і актуалізований, виконувана діяльність отримує підкріплення у необхідній мотивації. Якщо ні – дії будуть вимушені, неприродні [2, с. 26].

Перш за все, сучасному учневі не так треба подати тему, а як навчити осмислювати її. Саме тому мотивація на уроках – це потреби, інтереси, прагнення, емоції, переконання. Мотивація сприяє появі в школяра зацікавленості й любові до предмета, усвідомлення його корисності.

Заохочування, навчально-пізнавальна гра, створення ситуації успіху, проблемної ситуації, спонукання до пошуку альтернативних рішень, виконання творчих завдань, створення ситуації

взаємодопомоги – це прийоми формування позитивної мотивації учіння та важливі засоби психолого-педагогічної підтримки діяльності учнів. Але результативність їх використання залежить від майстерності вчителя. Завдання до уроку мають бути цікавими, різноманітними, посильними, а головне – у дитини завжди має бути вибір, тому вчитель не «дає» завдання, а «пропонує» [3, с. 133].

Таким чином, використання різноманітних методів та форм мотивації на уроках знижують стомлюваність, знімають перенапруту дітей, створюють комфортні уроки навчання. Це допомагає забезпечити вихід кожного учня на рівень базової освіти та встановлення розвитку пізнавальної активності, формування самоосвітньої компетентності, бо шкільний урок – це частина життя дитини і одночасно це урок життя для неї.

Список використаних джерел

1. Гевко О. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках у загальноосвітній школі. Людинознавчі студії. Педагогіка, 2014. Вип. 29. С. 50-57.
2. Артюшина М.В. Методи і прийоми мотивування і стимулювання навчальної діяльності студентів. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. - 2013. - Вип. 3. - С. 25-32
3. Семців Ю. Формування позитивної мотивації учіння молодших школярів // Магістр. Тернопіль : Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, 2015. Вип. 23. С. 130-135

»

КУРИЛО Л. Ф.

*Лабораторія психодіагностики та науково-психологічної інформації
Інституту психології ім. Г.С. Костюка, Україна*

СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ФОРМИ АДАПТАЦІЙНИХ РОЗЛАДІВ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах широкомасштабної російсько-української війни, яка розпочалась 24 лютого 2022 року військовим вторгненням Російської Федерації у територіальний простір України, тотальним порушенням її кордонів і національного суверенітету, артилерій-

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>